

NÚM. 893

BARCELONA 21 DE FEBRER DE 1896

ANY 18

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

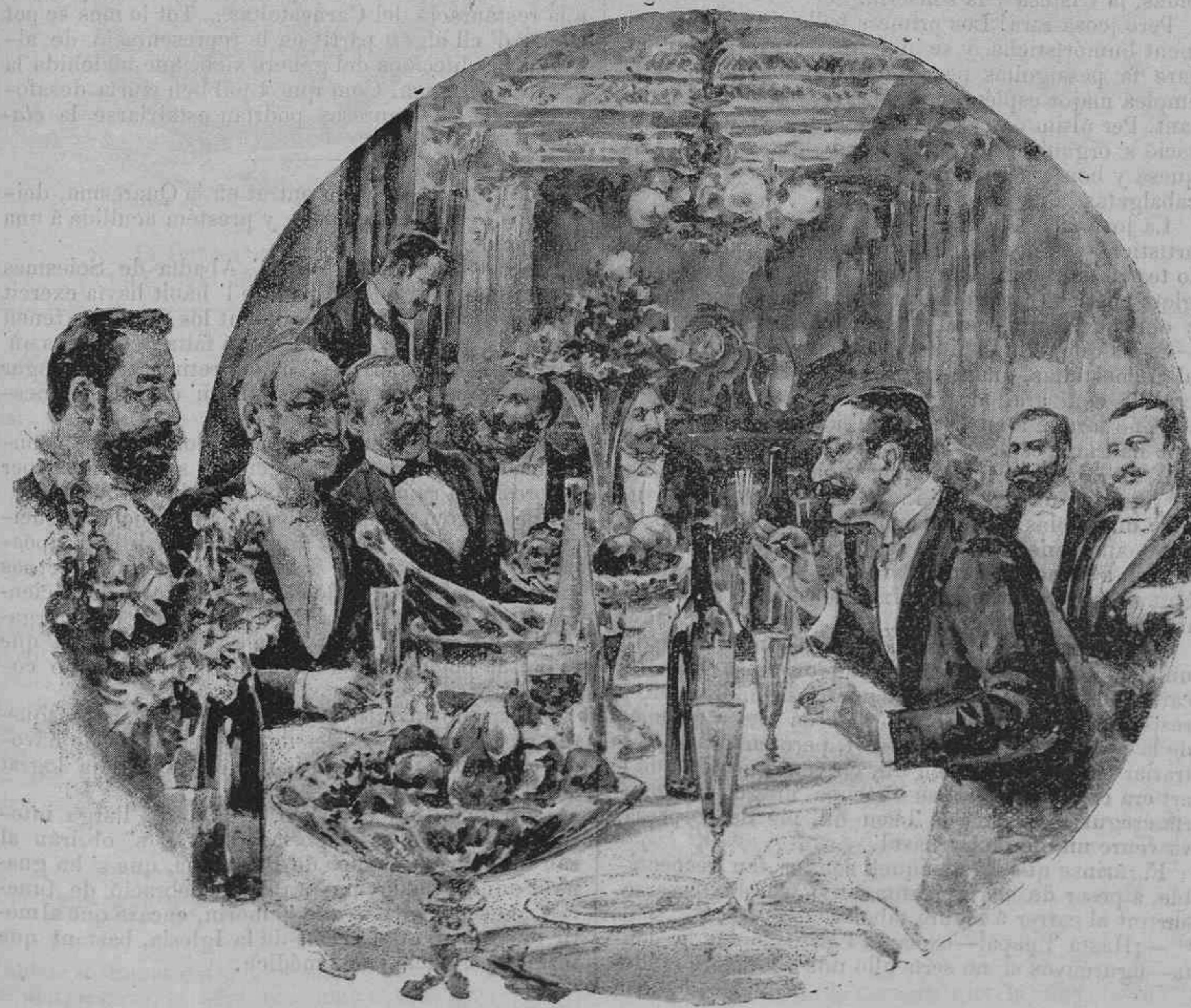
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4 —Extranger, 5

ENTRADA A LA QUARESMA

La mort del Carnestoltes.
Com l'enterran los senyors.

CRONICA

Lo carnestoltas de 30 anys enrera comparat ab el de ara, ¡quín contrast!.... Alló era bullici, animació, alegria contagiosa.... Tothom reya, tothom gosava. De gatadas, de bonas surtidas, d' humorisme no 'n vulguin mes.

Lo reynat del Carnestoltas imperava en tota la ciutat, desbordantse per carrers y plassas. En la del Born lo simbólich personatje tenia un palau, y en los días que mediavan desde la seva entrada fins á la seva mort era objecte de totes las ceremonias, acataments y reverencias que á la seva dignitat real corresponian. No s' ha vist may una caricatura mes cómica de la monarquia.

La Rambla, del diumenje al dimars, bullia. La *rua* barcelonesa podia competir en animació, esplendidés y bona sombra ab las cabalgatas carnavalescas de las primeras ciutats italianas.

Eran famosos los balls de la *Paloma*, en los quals un grapat de artistas no sols agotavan los recursos del enginy en lo decorat del Teatro del Odeón, sino que á competencia lluhian disfressos tan graciosos y originals, que n' hi havia per morirse de riure. Aquella era una de las notas mes típicas del Carnaval de Barcelona.

Pero la *Paloma* sols va volar un parell d' anys. Los mateixos que la tragueren del ou suposaren que l' esparver se l' havia cruspida, y de aquí nasqueren los célebres balls del *Gavilán*, societat de gresca, en la qual dos coses estavan terminantment prohibidas: la tristesa y la sonseria.

Pero ¡cosa rara! Los primers balls siguieren purament humorístichs, y se 'n guarda un recort qu' encare fa pessigollas per dintre. En los últims s' hi empleá major esplendidés y ja no s' hi reya de molt tant. Per últim deixaren de celebrarse y en compensació s' organisaren fastuosas cabalgatas de una riquesa y bon gust indescriptibles. Y després de las cabalgatas ja no hi hagué res mes.

La jovenalla alegre havia anat acentuant son gust artístich y perdent lo bon humor. Tal havia fet en lo teatro en Seraff Pitarra, que dels desopilants singlots poétichs passá á escriure dramas romántichs y obras de tesis social y filosófica.

Si als que tanta animació havian lograt imprimir al Carnestoltas, quan encare no 'ls blanquejavan els cabells com ara, algú 'ls hagués preguntat:—¿Per qué no tornéu á las fonts de l' alegria?—estich cert que haurífan respuest:—Impossible: ja no rajan.

Y no rajan perque si hi ha una cosa impossible, es riure per forsa. En l' individuo l' riure constitueix una de las manifestacions mes expontàneas, y mes expontàneas han de ser encare quan trascenden á la colectivitat. Barcelona era llavoras una ciutat alegre y avuy ha deixat de serho. ¿Per quins motius? ¡Vagintho á saber!....

Tinch un amich, artista de mérit, qu' era llavor un dels primers en materia de organizar gatadas carnavalescas. Fill de un comerciant molt serio y respectat, home pulcre y formal en tota l' extensió de la paraula, que havia tractat, pero en va, de contrariar la vocació del seu fill, creyent que aixó de l' art era cosa de poch mes ó menos, ningú may hauria eregut d' ell, lo que l' seu fill, plé de sorpresa, va veure un dia de Carnaval.

Figúrinse que hasta aquell senyor tan respectable, á pesar de sos xeixanta anys va disfressarse, surtint al carrer á moure tabola.

—¡Hasta l' papá!—exclama l' artista quan ho conta—figuréuvs si no seria alló una verdadera epide-

mia de la qual no s' escapavan ni las personas mes refractarias á contréurela!

***

Auy l' artista á qui 'm refereixo es també papá y ni ell se disfressa, ni 'ls seus fills tampoch.

¿Y per qué tenen de ferho? L' epidemia de avants era de bon humor, la de avuy es de fastidi.

Jo 'm rich dels que tractan de restaurar lo Carnestoltas, á pretext de donar alguna animació á la capital, atrayent forasters y atavorint al comers y á l' industria. Si algú dia posan en planta 'ls seus projectes podrán organizar festas mes ó menos esplendididas segons los recursos materials que logrin reunir y l' enginy de que dispositin; pero la salsa del bon humor no 's compra ab diners, ni s' elabora, torturant l' inteligença. Lo públich presenciará 'ls fruyts dels séus traballs; pero si no sent l' impuls de batrejars'hi á cor obert, tot lo que fassin ha de resultar estéril.

A no ser qu' en cas tan apurat envihin á l' Arabia en busca de un cargament de llevors de aquella planta novament descuberta, que segons asseguran té la rara virtut de provocar lo riure.

La planta, diuhen qu' es petita, son sas fullas de un color vert brillant y tancan sos fruits dos ó tres grans negres en forma de monjeta. Aquests granets reduhits á pols provocan una passió de riure tan insensata, que l' home que l' aspira 's posa á saltar, á ballar, á cantar y hasta plora de tant riure.

Desgraciadament aquest efecte exhilarant no dura mes que una hora. Després de gatejar sobreve una somnolencia semblant á la que produheix la borratxera; l' home s' adorm y al despertarse ja no 's recorda de res.

De manera que hasta aquest recurs es inaplicable á la restauració del Carnestoltas.... Tot lo mes se pot treure d' ell algú partit en la representació de algunes produccions del género xich, que malehida la gracia que tenen. Com que l' públich riuria desaforradament, las empresas podrían estalviar la *claque*.

Tota vegada que hem entrat en la Quaresma, deixémnos ja de Carnestoltas, y prestém acullida á una nota piadosa.

Se tracta de un frare de l' Abadía de Solesmes (Fransa) que avants de pendre l' hábit havia exercit la Medicina. Y com generalment los frares no tenen grān cosa que fer, l' ex-metje, á falta de malalts qu' enviar al altre barri, s' ha entretingut á indagar quants sants hi ha avuy al Cel, qu' en vida haguesin exercit la medicina.

Ja sabém que d' advocats á la gloria no se 'n conta mes que un: Sant Ibo, y encare s' hi va ficar per sorpresa; en cambi de metjes se 'n han trobat 68.

Figura com á cap de llista Sant Lluch: segueixen San Cesáreo, metje de cámara de Juliá l' apòstata; Sant Pantaleón, delatat y perseguit per sos mateixos colegas envejosos de sa virtut y de sa ciencia; Sant Blay, especialista dels malalts del garamelló, y per últim Sant Cosme y Sant Damiá que tenian la piadosa y recomenable costum de no cobrar las visitas ni las consultas.

Hi ha que advertir que 'ls 68 metjes sants visqueren en los primers sigles de la Iglesia. Desde llavoras ensá no 's té noticia de que cap mes haja lograt igual fortuna.

Pero ó molt m' enganyo, ó aquesta llarga interrupció tindrà fi y las portas del Cel s' obrirán al seu dia, per un Doctor de Barcelona, que s' ha guanyat aquest honor, imposant la celebració de funerals als seus colegas que 's morin, encare que almorir no pertanyin al *gremi* de la Iglesia, bastant que formin part del *gremi* mèdic.

IJA ES AQUI

La Quaresma s' ha tornat
tant y tant de la brometa,

que hasta monta en bicicleta:
per xó ha arribat mes aviat.

Aquest acte de pietat, realisat ab *fórceps* ha de tenir la deguda recompensa.

Animis, donchs, Doctor Bonet y Amigó, que si la llista dels sants metjes s' ha tancat al número 68, el cor me diu que vosté fará 'l 69.

P. DEL O.

POSTRIMERIAS

(Del natural)

Baladreig pe'ls carrers d' uns quants pendatxos, derrotxant del mal gust la quinta esencia, á cada pas esbronchys y ditzarratxos, mascarons sense modos ni decencia, grans collas de panarris mitj borratxos (seguits de numerosa concurrencia), rascant guitarras y cantant... *follías*. Això es el Carnaval als últims días.

ROSSENDO PONS.

REVELACIÓ

Quan en Benet entrá á la casa ahont llogan roba per disfressarse, la séva resolució estava feta. En-

care que tothom s' hagués de riure d' ell; encare que 'ls municipals lo portessin al quartelillo; encare que de la broma hagués d' acabar per sortirne ab un cap nou y uns quants días de calabosso, en Benet volía satisfyer lo capritxo de disfressarse á la seva manera.

Ja n' estava cansat de fer d' escombriayre tot l' any; ja sabia massa lo que dóna de sí alló d' estar tot lo sant dia pujant y baixant escalas ab lo cabás á coll, trucant á totes las portas, disputant ab totes las criadas, rebent impressións directas de totes las cuynas. Si durant tres cents xeixanta quatre días del any, baix lo punt de vista de l' indumentaria era un miserable, 'l dimars de Carnestoltas, el dia que l' amo li concedia, volía semblar un' altra cosa.

¡Estava resolt, ben resolt!...

En Benet entrá á la casa y digué lo que 'l portava allí.

—Vull un traje per disfressarme.—

Lo llogador de disfressas, al veure de quín personatje s' tractava, cregué endavinar las sevas intencions.

—¿Lo voldrá de conde, de guerrero, d' astrólech?

—De senyor.—

L' altre s' posá á riure.

—¿Com vol dir?

—De *senyor*.... de la manera que 'ls senyors van.

«EL NOTICIERO UNIVERSAL»

LO QUE PREDICA ALS LECTORS

LO QUE FA Á CASA SEVA

—Orad.... frequentad los templos.... En esto consiste el patriotismo, el decoro del hombre ... Escribimos estas líneas bajo la impresión que nos ha causado el despido de 38 lanceros.... á quienes ha tocado la suerte de ir á Cuba ... ¿Y nosotros seguiríamos gozando, riendo.... como si nada ocurriese en la familia y en la patria?....

(Noticiero Universal: 8 Febrero 1896.)

Levita, barret de copa, botinas de xarol, camisa planxada.... Vaja, ja li he dit: de senyor.

—¿Pero no compren vosté—observá 'l llogador, ab carinyosa benevolencia—que aixó no es disfressarse?

—Per vosté, per aquell y per aquell altre que tot l' any hi van, no que no ho seria; pero per mí, que desde que vaig neixe com qui diu porto espardeñas; per mí, que no coneix altras prendas de roba que la brusa, 'ls pantalons de vellut apedassats y la barretina descolorida ¿vol disfressa més apropiada que la que li demano?

—Mirantho aixís, y ja que vosté s' hi empenya!.... En Benet rebé de mans del llogador de disfressas lo traje que solicitava; se 'l posá allá mateix ajudat y guiat pel amo del establiment, y, segunt lo consell que 'l mateix li doná, al sortir d' allí va anar á cal barber y 's feu afeytar y pentinar al istil del dia.

—Ataviadas con elegantes disfraces.... asaltaron anoche la casa de nuestro director treinta ó cuarenta parejas....

Los valses y los rigodones se sucedieron sin interrupción....

El restaurant Martin sirvió un buffet irreprochable....

A la madrugada se retiraron nuestras amables asaltadoras ...

(Noticiero Universal: 14 Febrero 1896.)

—¡Ja estich!—va dirse l' escombrayre plantantse al carrer y mirantse als transeunts, disposat á rebre 'l primer escàndol, dels molts que s' esperava.

Ningú va dirli res. Tal vegada algun observador delicat y de nas fi trobá que aquell senyor *senyorejava* poch y hasta arribá á suposar que seria un americano de Sant Pere de Ribas ó 'l president d' un circul que anava á l' estació á rebre un personatje; pero ningú s' fixá determinadament en ell, ningú l' escandalitzá, ni ningú va dirli la més mínima paraula.

Seguint sis ó set carrers en busca d' aventuras que no venian, en Benet arribá á la Rambla. Un municipal se li aparegué á la vista, y 'l pobre escombrayre no pogué resistir la tentació de divertirs'hi una mica.

¡Qui sab! Potser aquell municipal l' havia penyarat alguna vegada; potser li havia fet apartar lo ca-

rro aturat en un carrer de massa tránxit; potser fins l' havia amenassat ab aquell sabrot....

En Benet s' hi acostá.

—¡Guardia!—va dirli ab ademán altiu, cargolant-se insolentment el bigoti:—¿que també circulan los tranvías avuy?

—Hay de todo—feu lo municipal, procurant ser tot lo amable possible:—el alcalde ha dit que podían circular; pero como hay tanta cheneració de personas y carruajes....

L' escombriayre li girá l' esquena, sentintse ja escaparli l' riure, y anant Rambla amunt pensava:

—¡Ab quína finura 'm parlava, pobre home!.... Tants mals modos que 'm gastan tots quan vaig ab la roba propia!.... Si 'm arriba á coneixer.... de segur que demá á las dotze 'm fa anar á l' alcaldía....

En aquell moment passava un cotxe de la *Catalana*.

—¡Pssst!....—cridá en Benet, assaltat per la repentina idea d' anar á caball... d' un carruatje.

Lo conductor va girarse y al véurel va fer parar immediatament.

—¡Té!—pensá l' escombriayre, enfilants'hi:—altras vegadas, estant cansat de veras, m' havíen vingut ganas de pujarhi, y porque 's tractava de mí, may cap cotxero havia volgut aturarse.—

Lo carruatje estava plé.

—¿No s' hi cab?—preguntá en Benet, trepitjant als que anavan á la plataforma y trayent lo nas per la portella:—¿No hi ha puesto per mí?—

Los que anavan á dintre procuraren estrenyes, ab molta cortesía, y l' escombriayre, cómodament assentat, pogué sentir al moment com lo cobrador presentantli l' bitlet y casi saludantlo, li deya:

—Si es servit....

¡Quína impressió mes rara li feya alló!.... ¡Si es servit!.... Encare may ningú li havia dit en la vida: ni al carril, ni al estanch, ni en cap botiga.... en lloch.

Ofegat per aquella atmósfera á la qual no estava acostumat, en Benet va fer parar lo carruatje y baixá.

Al davant hi havia un café.

—Ja hi estich entrant!—digué l' home, atret per las llumanetas que 's transparentavan pels vidres y encantat pels acorts armoniosos del piano.

Apenas s' assentá, un mosso corregué á la seva taula.

—¿Qué vol pendre?

—Una cervesa.

—Desseguida!.... Entretant ¿vol alguna ilustració?

—No; no mes vull una cervesa....

Lo mosso desaparegué en direcció á la cuyna, y en Benet aixecant la vista trobá la seva figura retratada en lo mirall que tenia al frente.

Lo pobre xicot quedá admirat d' ell mateix.

Allí hi havia l' seu barret de copa, allí la corbata negra, la camisa planxada, la levita, la cara afeytada de fresh.... ¡la disfressa que acabava de posarsel!....

En Benet sentí com l' espatech d' una revelació.

—¡Aquí está! ¡aquí está!—exclamá l' escombriayre:—aixó es lo que fa moure á tota aquesta gent.... La cortesía del guardia municipal, l' amabilitat del conductor, la mansuetut dels que anavan al cotxe, la servicialitat del mosso d' aquest café.... Tot aixó no va per mí, no 's dedica á

n' en Benet, sino al barret de copa, á la levita, á la camisa planxada, al vestit de senyor que porto....

Y donant un cop de puny á la taula, completá l' seu pensament:

—¡Vet' aquí perque hi ha tanta gent que tot l' any ne va disfressada!

A, MARCH.

ITABLEAU!!

Al surtit de una escaleta
va crusar per davant meu.
¡Valgam Deu, quanta hermosura!....
quina cara.... quin nasset....
quins ulls.... quins cabells mes negres....
y 'l cutis blanch com la neu....
quin cos.... semblava una Venus....
Miràrmela y de repent
sentí al cor una fletxada
tot va passá en un no rés.

Reposat que vaig estarne
d' aquell ràpit contra-tempo
vaig preguntarm': «la segueixes?»
y 'l cor respongué «ho mereix»
¿S' ho mereix? donchs, apa, somi.
Y la emprench al detràs seu
disposat á no deixarla
encar que anés al infern.

NOUS INGRESSOS MUNICIPALS

Diu que ara l' Ajuntament,
veyentse buyda la caixa,
agafará 'ls lleonets
y 'ls fará vendre á la Rambla.

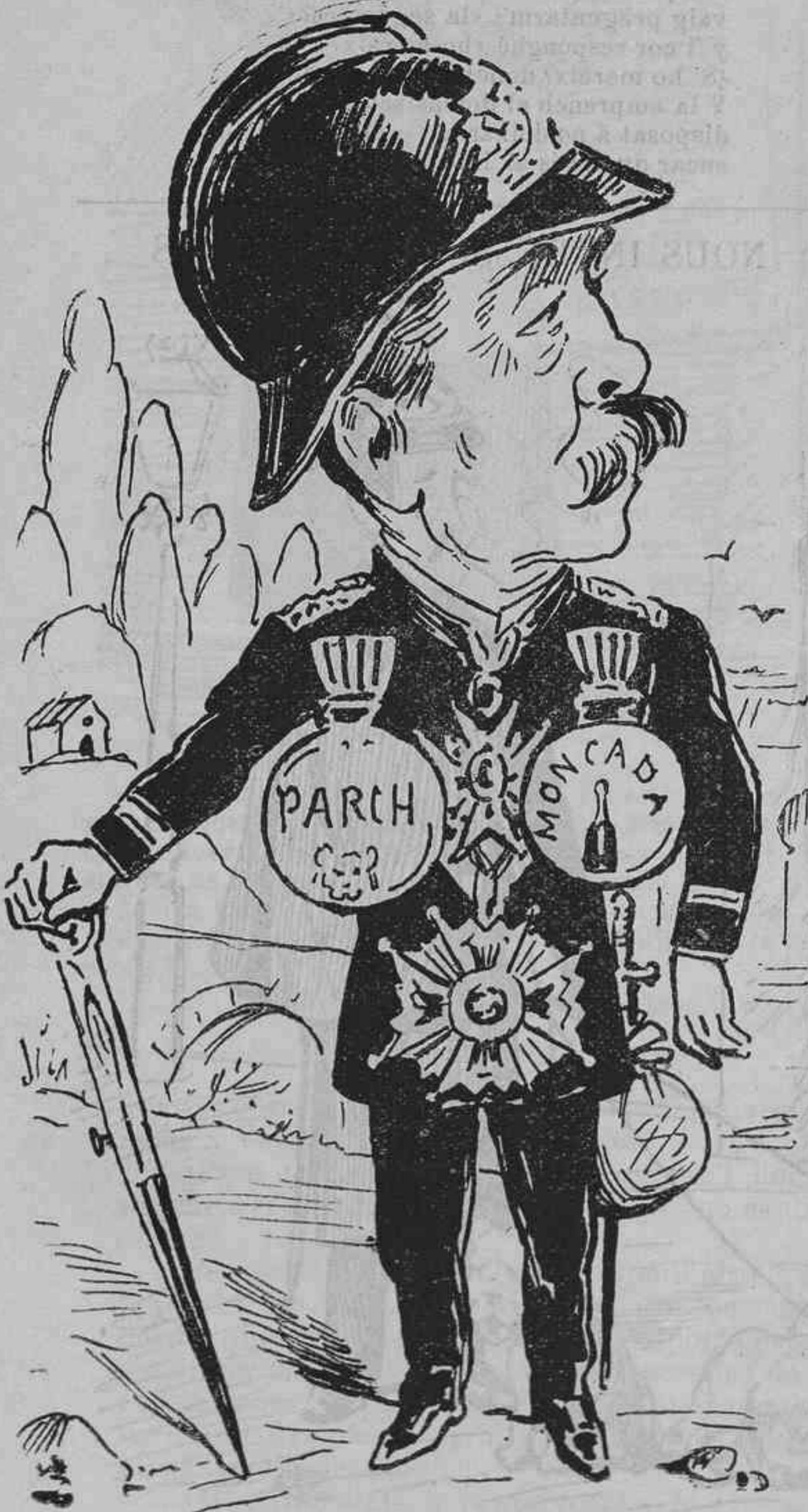
No vaig pèrdre la vista
desde llavors ni un moment.
Quant més los dos caminavam
més mon goig 'nava creixent,
puig il·lusions à dotzenas
m' anava fent jo solet.

¡Si vam crusarne de plassas!...
si 'm vam passar de carrers,
ella caminant depressa
jo volant al detras seu.

Encar no s'vía dat compte
de que jo m' havia pres
la llibertat de seguirla.
Mes jo torbat ¡vàlgam Deu!
per una forsa secreta
moguda per l'amor cert
qu'en lo meu cor ja reinava
no gosava à dirli res.

Mes per fi vareig compredre
qu'era forsós m' animés

UN GENERAL MUNICIPAL

Jo mano als bombers
y als pica-pedres;
jo reyno à Moncada
y à molts puestos més.

y dirli ab pocas paraulas
lo que 's podria di al cent;
pro que aquestas pocas fossin
paraulas grossas, de pes,
de las que remouhen l'ànima
y estovan lo cor mes sech.

Vaig pensar de la manera
que resultaria mes,
y al haver rumiat la mostra
sense repensarm'hi gens,
no faig mes que adelantarme,
llavors me trech lo barret
y mes vermill que un tomàtech
vaig dirli:—Per mor de Deu,
tinguim compassió senyora....

Y ella al sentí aquest jemech
se quedá tota sorpresa
va mirarm' de cap à peus
y 'm digué ab veu compassiva:
—Deu l' ampari germanet!....

JOAN NAVARRO.

UNA VISITA

—¡Pam, pam, pam!.... ¿Hi ha permís?

—¿Veu de dona?.... Endavant, senyora; endavant.
S'obra la porta y apareix una especie de fantasma, vestida de negre, portant à la mà un bacallà sech y ab una cara de miseria que trencà l'cor.

—¿Puch sapiguer à quí tinch l'honor de?....

—Una servidora soch la Quaresma, y com que avuy es lo primer divendres qu'entro en funcions, m'hi pres la llibertat de venirlo à veure, pera recordarli quins son los seus debers y quins los meus drets.

—¿La Quaresma?.... ¿Creuria que de moment me pensava qu'era una máscara?

—¿Fugi?.... ¡Quinas cosas de dir!.... ¿Máscaras, després del carnaval?

—¿Qué tindrà de particular? ¿No hi ha individus que tot l'any van disfressats.... de personas decentes? Y, vaja.... à pesar de las protestas de vosté, 'm sembla que això que li veig no es pas de la seva cara.

La Quaresma fa un moviment com si s'aguantés el riure, y exclama en tò familiar:

—¿Jo que 'm pensava que m' havia disfressat tan bé, que ningú 'm coneixeria!

—¿Ah! ¿Es à dir que efectivament....

—Si senyor, ¿per qué negarlo?.... Dista molt de ser lo que sembla; pero com que al fi y al cap la Quaresma es una institució acreditada, una tradició que s'ha de conservar à tota costa, no tinch mes remey que guardar las apariencias y presentarme en públich d'aquesta manera, tant per respecte al *qué dirán* com per consideració al *qué farán*.

—Sigui una mica amable, donchs: treguis la cara.... M' agradaría veure qué hi ha sota d'aquesta máscara.

—Ah, indiscret! ¿No sab qué en aquestas cosas, desaparescut lo misteri, desapareix l'efecte?

—Vaja, no 's fassi pregat tant.... ¡Destapis!....

—Després.... potser sí: ara, parlém.

—Digui. Deixi'l bacallà y segui, si es servida.

—Suposo que ja deu recordar que durant las set senmanas del meu reynat s'ha d'abstenir d'una infinitat de coses.

—Vol dir de menjar carn?

—Sí senyor; aquesta es una de las primeras prohibicions.

—Dura prohibició, per cert.

—Ca, home! Si la carn que 's consum à Barcelona fos acceptable, si que seria de deplorar; pero per

PRECAUCIONS

CONTRA LA FOTOGRAFÍA DE LO INVISIBLE.

Perque 'ls sabis indiscrets
no fassin algun *esguerro*,
no 'ns quedara més remey
que vestirnos tots de ferro.

las pelleringas y piltrafas que generalment se menjan....

—¡Ah, si!.... En quant á això....

—També—y aquesta es la segona disposició quaresmal,—s' ha d' anar ab gran cuidado ab el peix.

—¿Tampoch pot menjársen?

—Sí; pero es necessari mirar ab qué 's barreja y en quin dia de la senmana 'ns trobém. Els divendres son los mes delicats de tots.

—Una pregunta: las granotas ¿s' han de considerar carn ó peix?

—Segons com se couhen: ab such, son peix; á la brasa, carn. Pero, si m' ha de creure á mí, no s' hi amohini ab las granotas. ¡Son un plat tan poch sustanciós!....

—¡Oh!.... Com la Quaresma es época d' abstinença y no de sustancia....

—Si vosté ho pren aixís, no tinch res que dirhi; pero si 's fa càrrec de que 'l món es un fandango, y que una cosa es la fatxada y un' altra 'ls interiors....

—¡Guapo! ¿Y es vosté mateixa la que propaga aquestas doctrinas?....

—Jo no propago res: prou propagadas están sense que jo hagi d' escarrassarm'hi....

—De manera que, en resum, vosté m' aconsella que....

—Poch á poch; jo no hi vingut á aconsellarlo, si no á cumplir per pura fórmula ab los debers de la tradició.

—¿Es á dir que, prescindint de las sevas ordres y disposicions, puch fer lo que m' acomodi?

—!....!

—¡Ah! Aixís ¡visca la Quaresma!

—Gracias.... gracias ...

—¿Vol treures la caretta ara?

—¡Tingui, perque calli d' un cop!—

Se la treu efectivament ab una esgarrapada, y.... Caballers, la Quaresma, vista sense màscara, es una cosa ben distinta de lo que generalment ens pensém.

Guapa, fresca, bonas carns; una real mossà en tota la extensió de la paraula.

¡Quí ho diria, al véurela ab aquella caretta de juní y passegant aquell bacallanot per embromar á la gent candorosa!.... ¡Quí ho diria!....

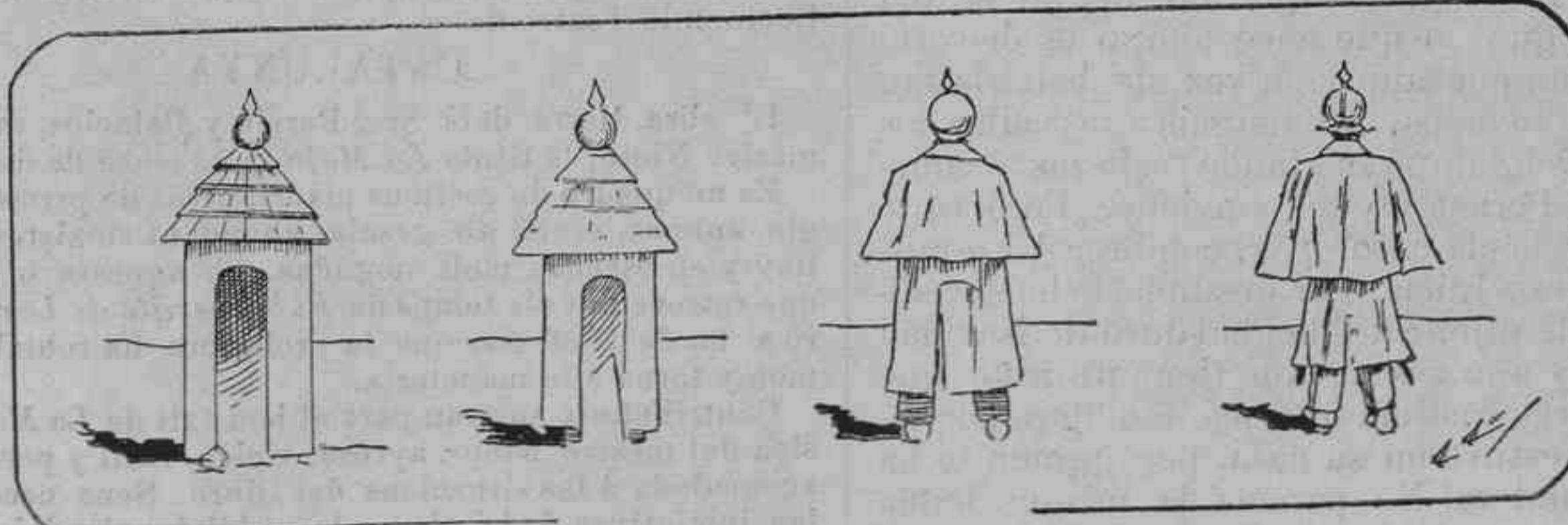
MATÍAS BONAFÉ.

AB UN PAM DE NAS

Per exhibirse en la Rúa,
més ó menos disfressat,
un senyó ab guants y levita,
un dia de Carnaval,
entrá á casa un pintamonas
perque li allargués el nas
ab una tira de tela
pintada color de carn.

El pintó, atesa sa súplica,
ab gran contento y de franch,

TRANSFORMACIÓ

—¡Qué poch se necessita
per fer sortí un soldat d' una garita!....

la trompa complementaria
li va colocà ab tal art,
que sols hi faltava un rötol
que digués: «aixó es un nas».

Saluda 'l protagonista
ab son nas fenomenal
y al cap d' un rato qu' es fora
el senyó, 's troba à faltar
una cartera magnífica
que contenia cinc naps.
—Y tan fonda que la duya....
¿com la pot havé olorat?
—Molt senzill—digué sa esposa
com li has fet el nas tan llarch....
—Si, li he allargat cinc centímetres,
pro ell m' ha deixat ab un pam.

M. BADIA,

CARTA DESCLOSA**A FOLLET**Srta. D.ª Paquita Aceituna.

Mi muy querida amiga: El viernes que viene empezaremos las tertulias semanales que cada año damos, las que estoy esperando como candelillas, pues por nuestra parte nos proponemos meter el puchero grande dentro del pequeño para que resulten unas reuniones de casa del Ancho, siendo así que ya hemos empezado por subir al techo-muerto las sillas de la sala que ya empezaban á ser ancianas, cambiándolas por unos sillones con migas que hacen mucho gozo.

Entre los que asistirán se cuentan el salta-mostradores del entresuelo, aquel Juan-mujercita que charla por los bolsillos; al orina-tinteros del segundo piso, un bendito del capazo que imita de aquello más bien al Y era bueno; y á Adolfito Listones, capaz de hacer tronar y llover y de levantarle la camisa al más listo, con unos golpes escondidos que tiene que me hacen mucha gracia. Doña Angustias, una beata harinera, que á lo mejor se pone á pesar higos, vendrá con sus hijas, unas niñas cursis y ordinarias, con muchos gorriones en la cabeza, que no más se entretienen en recortar á todo el mundo, cuando ellas ni menos saben hablar en castellano y llevan unos vestidos de color de perro como huye que no se pueden mirar. ¡Vamos, que tienen mucha quijada! No faltará tampoco el primito de las Gomez, aquel mosquito de árbol que siempre parece que venga del huerto.

A quien encontraremos á faltar es á nuestra amiga Lola, que vive en el Hoyo desde que se casó con Perico Rana. Por cierto que la pobre es bastante desgraciada, pues su marido es muy aficionado á las papelinas y á vivir con la espalda tiesa. Yo muchas veces le había dicho: no te cases con ese cabeza de truenos, mira que vás á hacer un pan como unas obleas y Dios quiera que no llegue el día que veas claro que lo que hace ahora es hacerte ver la luna en un cuévano y en vez de bailarla tan gorda como tú te crees, no tengais que bailar los gozos de san Delgado: ves atando cabezas y comprenderás que Perico no te conviene. ¿Pero tú te piensas que me hacía caso? ¡Cá, sombrero! Lo mismo que si le dijese Lucía. Por desdicha le ha sucedido tal como yo le dije. Su felicidad duró de Navidad á san Esteban y aún suerte que tiene un niño que es toda su alegría; lástima que sea tan llora-poquitos. El otro día estuve en su casa, pero ¡quién te ha visto y te vé bandera! No parecía la misma: había estado enferma, las piernas le hacían higo, y tenía una cara de ciruelas agrias, con unos anteojos hasta el pescuezo que daba lástima verla.

Espero que vendrás á la primera de nuestras tertulias para hacerte conocer á mi prometido, un muchacho alegre como un guisante y más templado que un ajo, que ya tiene entrada en casa, á pesar de que papá siempre había dicho que no quería calientasillas.

Tu amiga

CONCHITA.

Transcrit del original per

QUIMET.

INTIMA

Me passa ab tú, hermosa meva,
lo que á l' aucellet festiu.
Prop lo niu de sos amors
cantant está amorosit
mentres una serp l' espía
contemplantse'l fit á fit.

Comprén l' aucellet al acte
la inmensitat del perill
y saltant de branca en branca
vol allunyars', vol fugir;
més la serp ab sas miradas
va atrayentlo, fins que al fi
s' entrega, refilant sempre,
indefens á son butxí.

Jo m' he proposat mil voltas
donarte, Aurora, al olvit,
puig comprehench que aquest amor
ha de ser funest per mí;
mes ni un punt la teva imatje
logro esborrar de mon pit;
vull arrencarme de l' ànima
fins lo teu recort diví
y brego en va, cada dia
arrapat més fort li tinch;
soch esclau sense volguerho,
de ton poderós encís,
y creix mon amor á mida
que d' olvidarte 'l desitj.

JAPET DE L' ORGA.

La seniana de Carnaval está renyida ab las novetats escèniques. La gent acostuma á passejarse pel carrer: los cafés y cerveserías s' omplan de gom á gom, y ab aquesta tendència tradicional, los teatros acostuman á fer salat.

Aixís, donchs, no té res d' extrany que durant la senmana no 's registri mes que un estreno. Aquest ha tingut Hoch en lo Teatro de

CATALUNYA

L' obra. lletra dels Srs. Perrin y Palacios, música del mestre Nieto, 's titula *La Maja*, y es maca de debò.

Es un quadro de costums madrilenyans de primers del siècle, animat, escrit ab gracia, abundant en xistes de bona lleys y en escenes molt mogudas. Ab aquesta obra sembla que retrocedim als temps de *El barberillo de Lavapiés*. Però s' ha de confessar que la probatura ha rebixit. Roda 'l mon y torna á la manoleria.

Contribuix en gran part al bon èxit de *La Maja* la música del mestre Nieto, ayrosa, típica, fácil y perfectament acomodada á las situacions del llibre. Sens necessitat de las iniciativas de la claque lo públich aplandeix casi tots los números y demana la repetició del *pasa-calle* de la festa de la *Cruz de Mayo*, de un terceto cómich y de unas seguidillas corejadas. Al mestre Nieto, present al acte, 'l dia

CARTA DE CUBA (per J. BLANCO CORIS.)

—¡Está b6!.... ¡Es lo principal!....

UN TRESOR AMAGAT.—

—¡A dins! No 'ns hi pensém més....
No crech que ningú 'l trobés....

—Ja tenim llista la feyna:
ara à casa, à desar l'eyna.

del estreno lo públich lo feu objecte de una simpática demonstració.

Un dels quadros que resultan mes vistosos es lo ball de candil, qu' està per cert molt ben presentat.

En l' execució s' distingeixen las Sras. Fuertes, Pinedo y Guzmán y 'ls Srs. Pinedo y Fernández.

EN LOS DEMES TEATROS

Desde ahir devia funcionar al *Principal* la gran companyia imperial japonesa de Chas Comellia, que, segons notícias, procedeix de Amèrica, ahont ha obtingut grans èxits. Veurem si l' clima europeo serà tan propici com l' americà als vencedors dels xinets.

*** Continuan à *Romea* las representacions del drama *Lo general No importa*, entremescladas ab las de altres obras del repertori.

*** Al *Tivoli* s' aprofitá l' diumenje ab dos funcions escadusseras d' òpera. l' *Ernani* à la tarde y à la nit la *Lucia* van fer lo gasto.—Demà dissapte debuta en aquest teatro la companyia infantil del Sr. Bosch.

*** A *Novedats* no 'l treyeu de la *Urganda*, qu' es l' obra mes aproposit pera passar lo temps honesta y agradablement. ¡Bon espectacle per la temporada de Quaresma!

*** Al teatro *Gran-via* preparan una representació de òpera *Carmen*, à càrrec de la Sra. Fábregas, y dels senyors Casaña, Carbonell y altres artistas reputats, que se 'n sortirà molt bé. Apesar de la importància del espectacle, regiran los preus de costüm: entrada, un ralet y bon profit.

... Y ara parlém una mica del *Lirich*, ahont lo mestre Nicolau se proposa fer sentir en sis concerts escalonats las pessas culminants de *L' anell del Niebelung* de 'n Wagner. Tinch noticia de que l' anuncí de aquesta solemnitat musical ha sigut tan ben acullit, que als pochs días de obert l' abono, estavan ja compromesos casi tots los paleos per las principals familias de Barcelona.

No era de esperar altra cosa del bon gust de nostres fílarmónichs.

N. N. N.

UN ASSUMPTO PELUT

Lo meu avi, honrat confrare,
sigué *esquilador* de ofici
y aquest li fou tan propici
que 'l va fé seguir al meu pare.

Y l' home ab bona intenció,
perque no 's perdés la mena,
á fi d' adressar'm la esquina
també 'm feu sé *esquilado*
desde petit, aixís es,
que, sufrint deu mil molestias
sempre he hagut de tractá ab bestias
'respectant per xó á vostés).
Pró aixís com ells dos aviat
trayent *pels* van guanyar pelas,
pelant Nanos y Canelas
jo sempre he viscut *pelat*.
Es cert que ara 'ls temps van mals
y que antany l' *esquilador*
podia fers *barba d' or*
que avuy ni 'ns la fem de cals.
Y es qu' en los temps veterans
del esca y dels pedernals
hi havian mes animals
sense haverhi tants gitans.
Y á més d' això, freqüentment,
mentre l' *barber* feya al catre,
l' *esquiladó* á falta d' atre
esquilava á molta gent,
y per tres ó quatre gallis
lo mateix *pelava* un matxo
que *afeytava* un vell ricatxo
sens fé *escalas* ni *retalls*.

Mes ara, en lo sigle aquet,
sens saber manejar l' eyna
tohom vol pendrens la feyna
esquilant á tort y á dret;
y 's veu que tohom s' empenya
en *pelarse* l' un al atre
sens faltarne mes de quatre
que s' estiran de la *grenya*.

Ja no hi han ferrers cruels
que addressin *pels* á l' enclusa
y avuy casi ja no s' usa
la gent qu' en tot troba *pels*.
Ja apenas quedan *peluts*
y no trobareu per mengua
qui tingui *pels* á la llengua
en *assumptos peliaguts*,
y així 'ls *pels* se van perdent
y las *calvas* augmentant
que prompte no 's trobarán
ni *pels* per medicament.

Fins hi ha qui, per dar'ns tropells
y tot fent la moseca balba

QUENTO VIU (per P. ERIZ.)

—¡L' infelís! ¡Poch se pensava
que jo desde allí 'l filava!

ens pinta la ocasió *calva*
ó ho agafa tot pels *cabells*.
Per xó aprofitantla jo
en assumptos tant *peluts*
vaig á di 'ls sense fé embuts
la meva resolució.

Veyent jo que hasta es conciencia
que, sens feyna y badallant
els artistas 'ném quedant
á la lluna de Valencia;
avants que moríns de gana,
ja que 'l *pel* no m' es propici,
he resolt mudar d' ofici
dedicantme á *esquilar llana*.
Fors ja aquesta fassecia
de *Caretos*, res d'aixó;
ara 'm planto á *esquiladó*
de uns *llanuts* d'un'altra especie.
Ja tinch comprat un sombrero,
un jaqué, un parell de botas,
y ab pegats y quatre herbotas
vaig á fer de curandero.
D'aquest modo sens recel
penso fé una gran carrera
que fins á l' Europa entera
soch capás de pendre 'l *pel*,
aixis donchs, d'aquí endavant,
venent herbas y ampolletas
als Encants ó á Canaletas
los matins me trobarán.

Ademés, de tres á sis
visito, si algú ho demana
á la Plassa de la Llana
número cent, tercer pis.

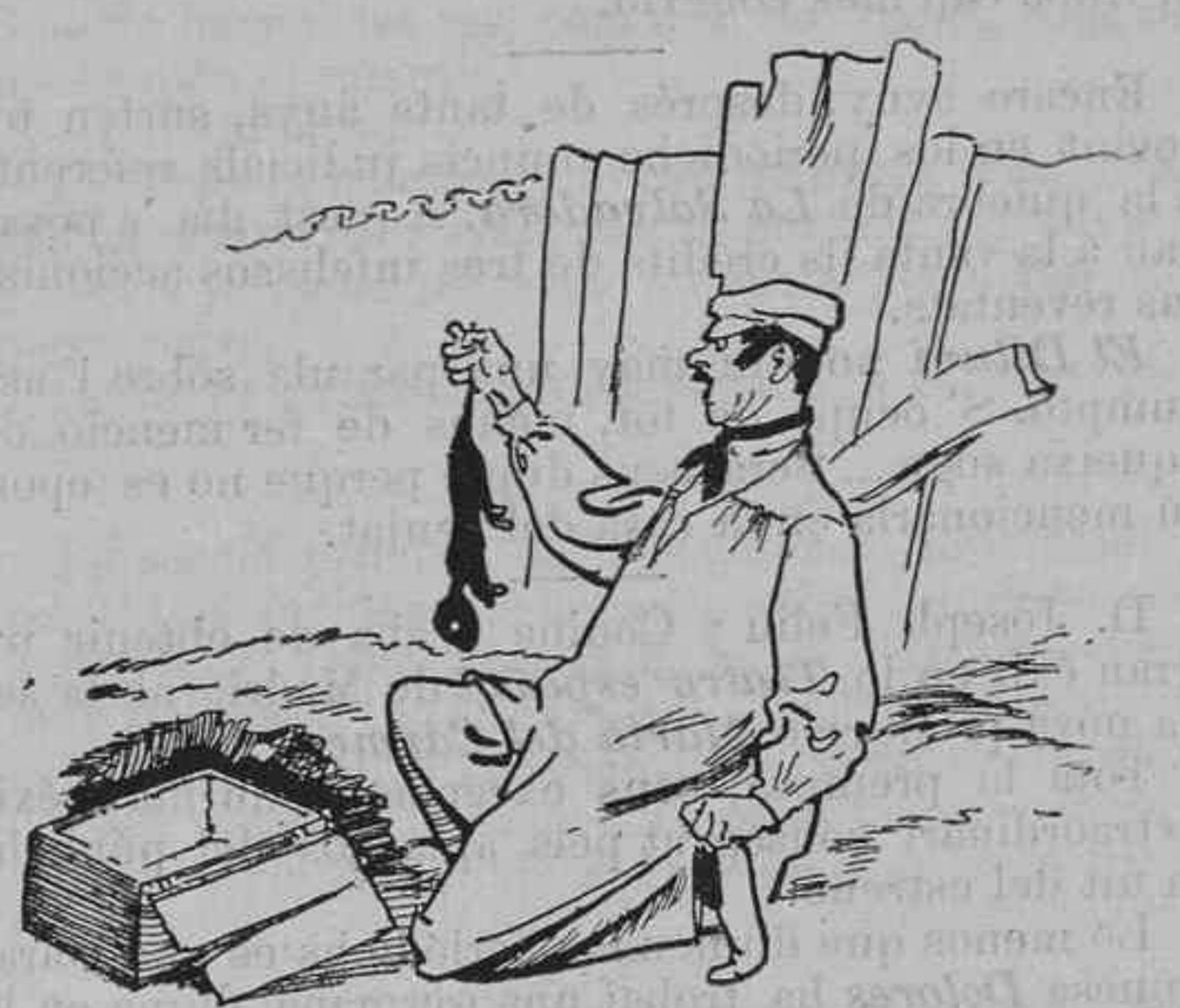
Per lo tant, si 'ls convingués
consultá á un docto de pró
aquí hi ha eix *esquiladó*
per servi'ls á tots vostés.

DR. MOSTASSA.

Desd' ara 'ls delictes consignats en lo Códich Penal que donan lloch á la detenció dels ciutadans sospitosos de haverlos comés, deurán aumentarse ab un de nou, en la següent forma:

«Serán detinguts y entregats al jutje 'ls viatjers de ferrocarril que perdin el bitllet.»

—¡Bon nap n' havém arrencat!
¡Si aquí no hi ha més que un gát....

Contra aquests viatjers no seria mal establir una penalitat especial que podría consistir en obligarlos á viatjar per forsa durant un mes, un trimestre ó mitj any en las *perreras* que les empresas solen utilitzar com á wagons ordinaris, plens d' escletxes al hivern y sense cortinetas al istiu, fins á veure si s' escarmantan del vici de viatjar ó del descuit de perdre 'l bitllet, causa de aquesta pena.

* * *

Dihém aixó en vista de lo que va passarli l' altre dia á un pobre home que venia de Calaf, y que per mes que buscava, 's trobá sense 'l bitllet que havia pres á l' estació de partida, al anar á embarcarse.

No hi hagué compassió per ell: l' infelís prou suplicava que telegràficament prenguessin informes sobre 'l número de bitllets que á Calaf s' havían despatxat, al objecte de comprobarlos ab los que á l' arribada del tren s' acabavan de recullir.... y fins s' avenia á pagar segona vegada 'l passatje: no li va valguer res: van portarlo davant del jutje, y si aquest digne funcionari no va trobar motiu bastant que justifiqués aquella detenció, creguin que no va ser sense que l' empresa fes tot lo possible per castigar á aquell terrible criminal.

Las empresas poden fer perdre impunement la vida als passatjers, pero ¡cuidado que aquests arribin á perder 'l bitllet! ¿Qué valen una ni cent vidas comparadas ab aquell trosset de cartró?

Cassat al vol, davant de Santa Llucia.

—¿Que sab cóm está 'l malalt, senyora Filomena?

—Molt bé: ara m' acaban de dir que 'ls metjes ja li han donat permís pera fumar un cigarret darrera del caldo.

—Alabat siga Deu y la Verge del Consol!....

Llegeixo:

«Se ha concedido la cruz del *Mérito Naval* con distintivo blanco al Sr. Sert y Badía, á *instancias del ministro de Hacienda*, Sr. Navarro Reverter.»

Recordis qu' en son últim viatje á Barcelona, 'l Sr. Navarro va hostatjarse en la casa del Sr. Sert.

Y si 'm preguntan quina relació pot tenir la franca hospitalitat concedida á un ministre ab lo Mérit Naval, jo 'ls respondré:

—Tal vegada tot vé dels magnífichs *arrossos ab peix* ab que 'l Sr. Sert obsequiava al Sr. Navarro

Reverter. Fora de aquesta, per mes que barrino, no hi trobo cap mes conexió.

Encare avuy, després de tants anys, surten tot sovint en los periódichs anuncis judicials referents á la quiebra de *La Salvadora*. Aquest dia's posavan á la venta 'ls crèdits de tres infelissos accionistas reventats.

El Diluvi no diu may una paraula sobre l' assumptu. S' ocupa de tot, menos de fer menció de aqueixa soga.... Será sens dupte perque no es oportú mencionarla en la casa del penjat.

D. Joseph Feliu y Codina acaba de obtenir un gran éxit en lo *Teatro español* de Madrit ab la seva nova producció *Maria del Carmen*.

Tota la prempsa, sens excepció, confirma l' éxit extraordinari consagrat pels aplausos del públich, la nit del estreno.

Lo menos que diuhen los periódichs es que l' aragonesa *Dolores* ha trobat una germana digna en la murciana *Maria del Carmen*.

Rebi 'l Sr. Feliu la nostra enhorabona, y ab ella 'l desitj que 'ns anima de que durant molt temps puga continuar fent tan *bonas obras*.

* * *

Y ara que 'ns trobém en lo capítul de las satisfaccions, es molt gran la que sentím al llegir en diaris de Paris tan importants com *Le Gaulois*, *Le Journal* y *Le Figaro* elogis calurosos al pintor catalá Joseph Llovera per la exposició que ha fet de algunes de sas obras en la galería de Mr. Georges Petit. De son últim quadro *Esperant la professió* se'n ocupan ab verdader entussiasme.

Apuntém tan bonas impressiós y diguém que 'ls que mes traballan per la gloria de Catalunya son los que logran ferse aplaudir fora de casa.

Aquests son los millors catalanistas.

¿Y ara?

M' arranca aquesta exclamació l' ordre donada per un dels jutjats de Barcelona als operaris de las brigadas municipals prevenintlos que s' abstinguin de continuar los traballs de aplanació y arreglo dels terrenos de dita plassa, baix apercibiment de destruir lo fet á expensas del Municipi.

Aixó vol dir que la qüestió de la Plassa de Catalunya no es tan plana com molts tal vegada's figuren.

Amich Rius y Badía

¿Y donchs pera quan guarda l' energia?

Lo *Teatro Catalá* ha sostingut en un de sos últims números la tesis de la impossibilitat natural en que 's troba 'l *Diluvi* per cultivar lo género satírich.

L' apreciable colega, corona 'l seu trallab ab lo següent párrafo:

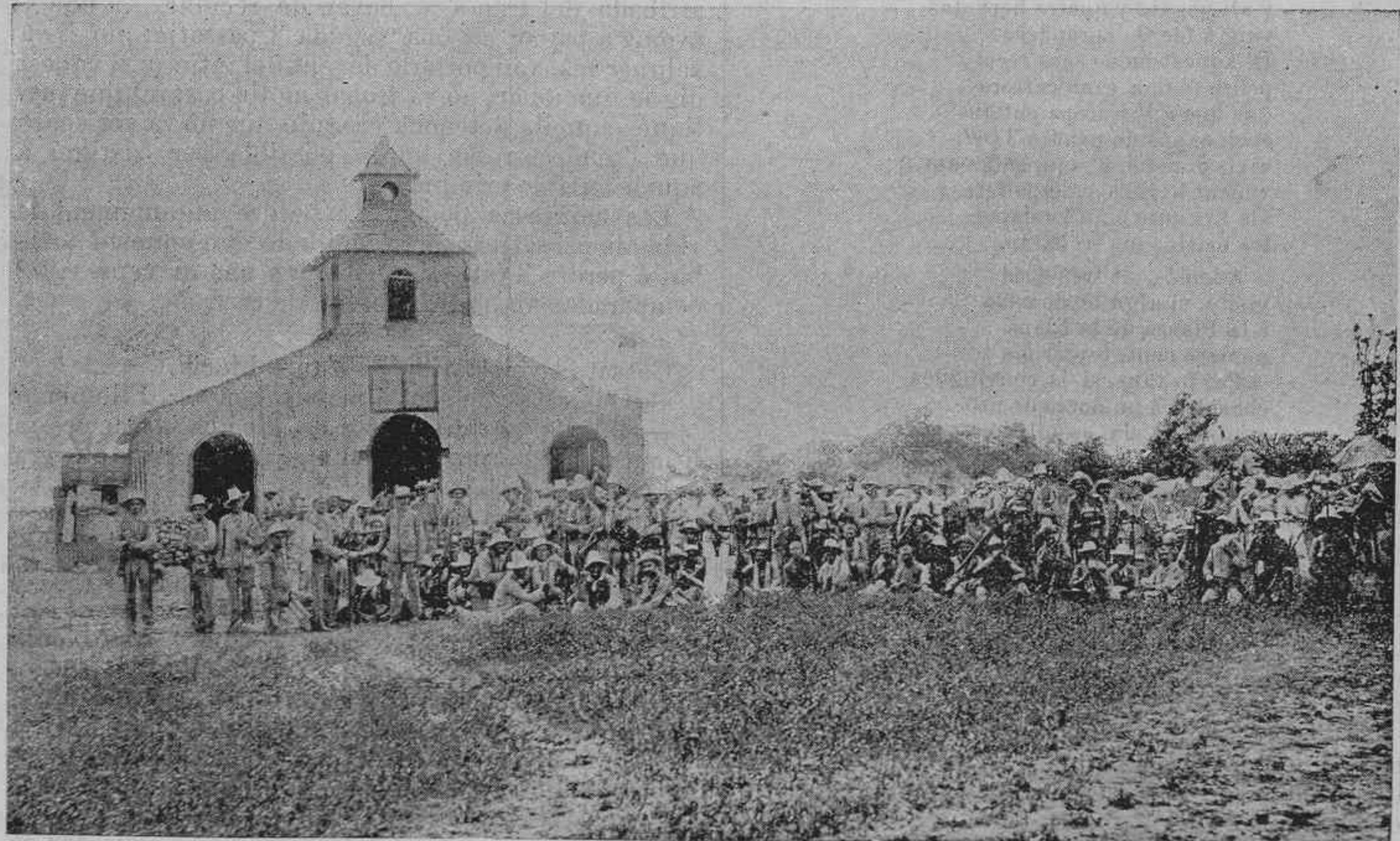
• Y mes patentisa que, en quant á la sátira, no fa falta ell en la prempsa barcelonina, perque may en aquet punt podrá competir ¿cóm competir? ni arribar solament á trepitjar lo primer grahó de l' sitial ahont se troba *LA ESQUELLA DE LA TORRATXA*, desde 'l que tantas vegadas no mes ab algún cop d' esquellot l' ha aixordat y revoleat per terra..

Moltas gracias per l' elogi
per mes que no 'l mereixem;
pero 'l carinyo que 'l dicta
es lo que mes aprecié.

Lo Sr. Capella especialista en vidas de Sants, exhumá l' altre dia en *La Renaixensa* alguns recorts referents á Santa Eularia de Barcelona, entre 'ls quals s' hi conta l' següent:

«Quan en lo sigle passat se li ocorregué á un escriptor lo posar en lletras de motlllo que Santa Eularia de Mérida era la mateixa que la de Barcelona, indignada la ciutat s' aixecá contra 'l citat escriptor, y agafant pedras l' apedregá, y tingueren de lliurar-

NOTAS CUBANAS.—

L' alto de una columna.

Instantànea del nostre corresponsal.

lo de las iras del poble perque no sufrís la mort de Sant Esteve.»

Qualsevol al llegí 'l párrafo
dirá no poch extranyat:
—Vés ab que s'entretenian
los nostres antepassats!....

La Rua aquest any no ha valgut res.

Y deya un devot:

—Afortunadament lo que decau al carrer se realsa dintre de la iglesia.

—¿Qué vol dir?—varen preguntarli.

—Ay, ay ¿qué no ho saben? Durant tota la Quaresma aquest any tindrém *La Rua* á la Catedral.

—La Rua?....

—Sí, senyors: lo Pare *La Rua* de la Companyia de Jesús ha pres al seu càrrec los sermons durant la temporada quaresmal.

—Escolti ¿y sab si 'ls predicará ab caretta?

—Permetim que li observi que la pregunta es ociosa. Los jesuitas no se la treuen may.

Una de las barcas de la inscripció de aquest port l' altre dia va pescar un *rap* que pesava la friolera de un quintá.

Vels'hi aquí un *rap* que n' hi hauria per fer un arrós per l' Ajuntament en plé.

L' arcalde de Gracia ha enviat al ministre de la Guerra 300 exemplars de un *Memorandum de Ci- rujía de urgencia*, obra deguda á la seva ploma.

No seria mal que 'l Ministre de la Guerra li enviés en justa correspondencia, trescents exemplars....

—De qué?

—De que han de ser: trescents exemplars de la Guardia-civil.

L' escena á Córdoba.

Se presenta un individuo á un municipal y li diu:

—No hi fet res; pero tan se val: fassi 'l favor de portarme á la pressó.

—No havent fet res, com diu, no 'l puch complau- re—respón el guardia.

—Está molt bé.

L' home va marxar, y al cap de mitja hora tornava á compareixer davant del municipal y li deya:

—Ara ja podrá portarme'hi, acabo de matar á la meva sogra.

Inútil es dir que aquesta vegada 's vá sortir ab la seva.

La secció primera de la Audiencia provincial ha resolt ja l' incident de la causa sobre injurias entau- lada per D. Valentí Almirall contra 'l *Diluvi*, declarant processat á D. Joseph Laribal, ditecto de aquell periódich, é imposantli las costas del incident.

Está vist que 'ls homes de palla no serveixen. A lo menos els Tribunals els tornan á la seva proce- dencia.

Apropòsit dels bólits ha corregut per la prempsa un fet graciós que va passar als Estats Units.

Temps enrera 'n vá caure un de gran tamanyo, compost tot ell de mineral de ferro, sobre 'l camp de un ciutadá, que vá apressurarse á ferlo recullir y transportar á casa seva.

Quan més satisfet estava ab aquella reliquia del mon sideral, van presentárseli 'ls agents de la Hisenda, seqüestrantli 'l bólit é imposantli una forta multa.... ¿per qué dirían?

—Per haver introduhit mineral estranger, sense abonar los corresponents drets de aduana!....

Si non e vero....

—Aquest últim Carnaval—deya un senyor—s' han notat ben pocas comparsas.

—Y á qué ho atribuheixes?—li preguntá un amich.

—Senzillament, á que tothom vol manar, men-

PÁGINAS DE LA GUERRA

Instantánea del nostre corresponsal.

En lo campament de *La Piedra*.

LO QUE QUEDA DEL CARNAVAL

—Veus taquets joves, mamá?
Donchs al ball, últimament,

¡tots tres me varen doná
paraula de casament!

tres que de comparsa no 'n vol ser ningú. Desenganyat: avuy el que logra reunir una vintena de individuos, en lloch de fer una estudiantina fá un partit.

QUENTOS

Per Totsants.

—Ahont va D. Lluis?

—M' arribo fins a cementiri vell, a posar aquesta corona ssobre 'l ninxo de la meva esposa.

—Pobre D. Lluis!....

—Y després, al igual que tots los anys, m' arribaré fins al Cementiri nou.... Allá n' hi tinch un' altra.

Próxima à partir per Sant Hilari, diu la Genoveva al seu enamorat:

—T' escriuré cada dia sens falta.

Y ell li respon:

—No cal que t' hi esmeris; escrume com de costum ab tantas fàltas d' ortografia com vulgis; pero escrume.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' PENULTIM NUMERO

1.ª XARADA.—*Pa-ca.*

2.ª TRENCÀ-CLOSCAS.—*Batalla de reinas.* Serafi Pitarra.

3.ª ROMBO.—

A
A N S
A N T O N
A N T O N E T
S O N E T
N E T
T

4.ª GEROGLÍFICH.—*Com mes dintre, menos fora.*

Antoni Lopez, editor. Rambla del Mitj, 20

A. Lopez Robert, impresor, Asalto 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona, Correu: Apartat número 2.

FLOR DE UN DIA Novela basada en el drama de su mismo título, por **D. Manuel Angelón**. Precio 3 pesetas.

ESPINAS DE UNA FLOR Novela inspirada en el drama de su mismo título, por **D. Manuel Angelón**. Precio 3 pesetas.

NITS DE LLUNA Aplech de poesías de **Frederich Soler (Pitarra)**, ab dibuixos de **J. Lluís Pellicer**. Preu 2 pessetas.

POESÍAS FESTIVAS Y SATÍRICAS del **Rector de Vallfogona**, edició ilustrada per **J. P. Monseny**. Ptas. 2.

CUENTOS DE LA VORA DEL FOCH per **Frederich Soler (Pitarra)** ab dibuixos de **M. Moliné**. Preu 2 pessetas.

CUENTOS DEL AVI per **Frederich Soler (Pitarra)** ab dibuixos de **Manel Moliné**. Preu 2 pessetas.

LO RUMIATGE DE L' ÁNIMA Poema de **D. Victor Balaguer**, ab la traducció castellana. Preu 1 pesseta.

POESÍA DEL PORVENIR por **Francisco Salazar y Quintana**. Edición ilustrada por **F. Gómez Soler**. Ptas. 2'50.

TRATA DE BLANCAS Novela social por **Eugenio Antonio Flores** con ilustraciones de **Gómez Soler**. Ptas. 3.

ROMANCES DE CORTE Y VILLA por **Francisco Gras y Elias** con ilustraciones de **Gómez Soler**. Ptas. 2'50.

VENTA DE HIJOS por **Martinez Barrionuevo**, ilustraciones de **M. G. Simancas**. Precio: Ptas. 3'50.

DOÑA PERFECTA

DRAMA EN 4 ACTOS Y EN PROSA por **D. B. PÉREZ GALDÓS**. Precio 2 pesetas.

ANUARIO-RIERA

◆ GUIA GENERAL DE CATALUÑA PARA 1896 ◆

Comercio, Industria, Profesiones, Artes y Oficios, Propiedad Urbana, Rústica y Pecuaria. Datos Estadísticos, Geográficos y Descriptivos y Sección de propaganda.

Un abultado tomo en 4.º Ptas. 10 en Barcelona y 11 fuera.

Sortirà
la
semana
próxima

Obra nova de C. GUMÀ

e la Rambla á la Manigua

EDICIÓ ILUSTRADA PER M. MOLINÉ

Valdrá 2 ralets

Los corresponals que no tinguin fet lo pedido, que no deixin de ferlo desseguida.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de port. No responém d'extravios, no remetent ademés 1 ral pel certificat. Als corresponals de la casa, se 'la organen rebaixas.

CARNAVAL DE BARCELONA

Lo carro que feya falta á la Rua.